

Sbírka zákonů

Republiky československé

Částka 30

Vydána dne 21. června 1960

Cena 80 haléřů

OBSAH:

78. Vládní vyhláška o rozpočtovém řádu národních výborů

78

VLÁDNÍ VYHLÁŠKA

ze dne 10. června 1960

o rozpočtovém řádu národních výborů

Opatření k zvýšení pravomoci a odpovědnosti národních výborů přijatá na zasedání ústředního výboru Komunistické strany Československa konaném ve dnech 7. a 8. dubna 1960 znamenají další zásadní krok k prohlubování socialistické demokracie. Národní výbory jako zastupitelské orgány lidu spojují v sobě povahu státního orgánu a současně široké společenské organizace. V dalším vývoji budou národní výbory stále více rozvíjet své charakteristické rysy nejmasovější společenské organizace a zesilovat svou úlohu organizátorů lidových mas při uskutečňování hospodářské a kulturní výstavby. Otázky hospodářské a kulturní výstavby národní výbory řeší a přijatá opatření provádějí za nejširší účasti pracujících. Proto se výrazně zvyšuje úloha plén a rad národních výborů a velký význam pro rozvíjení nových forem a metod práce nabývá komise národních výborů vybavené rozhodovací pravomocí. Posiluje se dále úloha a odpovědnost poslanců národních výborů při uskutečňování přijatých usnesení. Takovým způsobem mají národní výbory rozvíjet a upevňovat socialistickou státnost ve směru budoucí komunistické samosprávy.

V tomto duchu je třeba prohloubit i finanční plánování a finanční hospodaření národních výborů.

Národní výbory spojují ve své činnosti plnění úkolů celostátních, vyjádřených ve státním pětiletém plánu rozvoje národního hospodářství a ve státním rozpočtu, s uspokojováním zvláštních po-

třeb svého území. Řídí se zásadou, že zájmy všeho lidu jsou nadřazeny zájmům dílčím a místním. Národní výbory využívají tak financí jako jednotčích nástroje k zabezpečování souladu mezi místními a celospolečenskými zájmy.

Základním zdrojem finančních prostředků je socialistická výroba. Národní výbory mají zabezpečovat pomocí finančních plánů a rozpočtů rozvoj výroby a služeb pro obyvatelstvo ve svých obvodech působosti jako základ dalšího nepřetržitého vzestupného a kulturní úrovně pracujících a dalšího komplexního rozvoje obcí, měst, celých okresů a celých krajů.

Finanční plány a rozpočty napomáhají národním výborům a jimi řízeným organizacím k výchově pracujících, aby uvědoměle pečovali o stálý komplexní rozvoj obcí, měst, celých okresů a celých krajů a o stálé rozmnožování a ochranu národního bohatství. Národní výbory mají sestavovat schvalovat a plnit své plány a rozpočty za přímé účasti občanů. Mají využívat plánů a rozpočtů k prohlubování socialistické demokracie a k vytváření předpokladů k stále širšímu uplatnění iniciativy a aktivity pracujícího lidu při uskutečňování úkolů rozvoje vyspělé socialistické společnosti.

Národní výbory využívají plánů a rozpočtů jako základny k rozvoji soutěže národních výborů. Ve spolupráci s orgány a organizacemi Revolučního odborového hnutí rozvíjejí socialistické formy práce,

socialistickou soutěž k překračování úkolů plánu a rozpočtu a vytvářejí podmínky a předpoklady k dalšímu prohlubování socialistických výrobních vztahů.

Aby národní výbory své úkoly na úseku finančního hospodaření úspěšně plnily, vydává vláda tento rozpočtový řád národních výborů:

Část první ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Oddíl první

Čl. 1

(¹) Roční rozpočet národního výboru je základním finančním plánem národního výboru.

(²) Roční rozpočet národního výboru musí být vyrovnán.

Čl. 2

Na podkladě pětiletých plánů a v souladu s ročními plány rozvoje sestavují národní výbory roční rozpočty a roční finanční plány, které zpřesňují a dále rozvíjejí finanční zabezpečení úkolů pětiletých plánů v jednotlivých letech pětiletky, aktivně ovlivňují plány rozvoje a účinně působí:

- a) na zajištění komplexního, dlouhodobého a proporcionálního hospodářského a kulturního rozvoje krajů, okresů, měst a obcí,
- b) na vytváření a efektivní využívání materiálových a finančních zdrojů,
- c) na neustálý rozvoj výroby a placených služeb pro obyvatelstvo,
- d) na nepřetržitý vzestup rozvoje hmotné a kulturní úrovně pracujících a na zabezpečení zdravotní a sociální péče o občany,
- e) na neustálý růst, zvelebování a ochranu národního majetku.

Čl. 3

(¹) Roční rozpočet kraje (hlavního města Prahy) zahrnuje roční rozpočet krajského národního výboru (národního výboru hlavního města Prahy) a roční rozpočty okresů (obvodních národních výborů v Praze).

(²) Roční rozpočet okresu zahrnuje roční rozpočet okresního národního výboru, jakož i roční rozpočty místních, městských, popřípadě obvodních národních výborů.

Čl. 4

(¹) Ve směrnicích pro sestavení pětiletého plánu rozvoje (dále jen „směrnice vlády“) stanoví vlá-

da pro jednotlivé krajské národní výbory na pět let dopředu:

- a) základní ekonomické úkoly na úseku finančního hospodaření,
- b) druhy přímých příjmů národních výborů,
- c) přiděl z ústředního rozpočtu nebo odvod do ústředního rozpočtu pro jednotlivá leta pětiletky a podmínky pro poskytnutí přidělu nebo provedení odvodu.

(²) Národní výbory vyššího stupně stanoví na podkladě směrnic vlády politickohospodářské směrnice pro sestavení pětiletých plánů rozvoje národních výborů nižšího stupně. Stejně postupují národní výbory vůči organizacím, které řídí.

Čl. 5

(¹) Jestliže národní výbor ve svém návrhu pětiletého plánu bude plánovat vyšší přímé příjmy, než které byly předpokládány při stanovení směrnic vlády, může o stejnou částku zvýšit výdaje.

(²) Vláda upraví přiděl z ústředního rozpočtu nebo odvod do ústředního rozpočtu anebo ostatní ukazatele podle čl. 4. Jestliže

- a) to umožňuje dosažená úroveň národního hospodářství,
- b) to vyžaduje další rychlejší rozvoj národního hospodářství,
- c) je to třeba z celostátních zájmů nebo
- d) se změní podmínky, za kterých byly ukazatele směrnic vlády stanoveny.

(³) Obdobně postupují národní výbory vyššího stupně vůči národním výborům nižšího stupně.

Čl. 6

(¹) Vláda vydá na jednotlivá leta pětiletky opatření k sestavení ročního plánu rozvoje (dále jen „opatření vlády“).

(²) Na podkladě opatření vlády stanoví národní výbory vyššího stupně politickohospodářské směrnice pro sestavení návrhů ročních plánů a ročních rozpočtů národních výborů nižšího stupně. Stejně postupují národní výbory vůči organizacím, které řídí.

Čl. 7

(¹) Jestliže národní výbor ve svém návrhu ročního rozpočtu

- a) zvýší své přímé příjmy (kromě příjmů hospodářských organizací) plánované v pětiletém

plánu, zpřesněném opatřením vlády nebo politickohospodářskými směrnicemi národního výboru vyššího stupně, nebo

b) zlepšil saldo příjmů a výdajů hospodářských organizací,

bude mu z tohoto zvýšení ponechán procentní podíl. O zbytek navrhovaného zvýšení se sníží přiděl z ústředního rozpočtu. Výše tohoto procentního podílu bude stanovena předem v opatření vlády a v politickohospodářských směrnicích národního výboru vyššího stupně.

^[2] Jestliže národní výbor ve svém návrhu ročního rozpočtu dosáhne úspor na výdajích plánovaných v pětiletém plánu, zpřesněném opatřením vlády a politickohospodářskými směrnicemi národního výboru vyššího stupně, může těchto úspor použít ke zvýšení jiných výdajů.

Čl. 8

Jestliže národní výbor při plnění ročního rozpočtu dosáhne v souladu se zájmem společnosti vyšších přímých příjmů nebo úspor na výdajích, než které byly rozpočtovány, bude mu ponechán na podkladě ročních komplexních rozborů procentní podíl na nadplánových příjmech a úsporách na výdajích zaslouženě dosažených. Výše tohoto procentního podílu bude stanovena předem v opatření vlády a v politickohospodářských směrnicích národního výboru vyššího stupně. Využití finančních prostředků získaných dosažením vyšších přímých příjmů nebo úsporami na výdajích během plnění ročního rozpočtu je nutno zabezpečit především z vlastních materiálových zdrojů národních výborů.

Čl. 9

Základním zdrojem finančních prostředků je socialistická výroba. Předpokladem pro získání vyšších přímých příjmů národními výbory je, aby neustále zabezpečovaly zvyšování výroby a rozvoj placených služeb obyvatelstvu a získávaly tak vyšší přímé příjmy. Přitom vyšší přímé příjmy nesmí být získávány na úkor kvality výrobků nebo služeb, předražováním, nežádoucí orientací na rentabilnější služby či výroby nebo jiným způsobem, který je v rozporu se zájmem společností. Všechny přímé příjmy získané v rozporu se zájmem společností budou odčerpány a odvedeny do ústředního rozpočtu.

Čl. 10

Místní národní výbory dvou nebo více obcí mohou sdružovat své prostředky k výstavbě zařízení, která budou sloužit občanům těchto obcí.

Čl. 11

^[1] Národní výbory stanoví v rámci úkolů a prostředků určených státním plánem rozvoje národního hospodářství normativy podnikové hmotné zainteresovanosti podnikům, které řídí a ve kterých jsou předpoklady pro zavedení obecného způsobu financování.

^[2] Krajské národní výbory dbají, aby normativy byly stanoveny tak, že budou zachovány správné proporce rozvoje jednotlivých hospodářských úseků a zabezpečeno hmotné krytí finančních zdrojů.

^[3] Národní výbory všech stupňů zajišťují správné působení normativů podnikové hmotné zainteresovanosti a zabezpečují soulad mezi tvorbou finančních zdrojů, jejich správným užitím i materiálovým zajištěním.

Oddíl druhý

Finanční plány podniků a vztah hospodářských a rozpočtových organizací k rozpočtům národních výborů

Hospodářské organizace

Čl. 12

Prostředků vytvořených podniky (zisk, odpisy a j.) se jednak používá k financování potřeb podniků, jednak se odvádějí do rozpočtů národních výborů.

Čl. 13

^[1] Podniky sestavují pětiletý a roční finanční plán podle politickohospodářských směrnic národního výboru, který je řídí.

^[2] Pětiletý a roční finanční plán vypracovává podnik za přímé a aktivní účasti všech pracovníků podniku a organizací pracujících. Přitom postupuje podle pokynů orgánů národního výboru, který jej řídí, a těsně spolupracuje s příslušnou pobočkou Státní banky československé.

Čl. 14

Pětiletý a roční finanční plán podniku je základnou finanční činností podniku, zajišťuje vazbu

finančních ukazatelů s ostatními částmi plánu, aktivně je ovlivňuje a určuje vztahy podniku k rozpočtu národního výboru, který jej řídí.

Čl. 15

Rozpočtové a příspěvkové organizace

(¹) Rozpočtové organizace jsou financovány z rozpočtu národního výboru, na jehož rozpočet jsou zapojeny buď veskerými příjmy a výdaji nebo příděly a odvody.

(²) Národní výbor může za podmínek stanovených zvláštními předpisy poskytnout organizacím, které plní veřejné úkoly, příspěvek ze svého rozpočtu (příspěvkové organizace).

Oddíl třetí

Účast pracujících na finančním hospodaření

Čl. 16

(¹) Účast občanů na sestavování a plnění pětiletých a ročních plánů rozvoje a ročních rozpočtů je základním předpokladem řádného využívání financí k rozvoji celých krajů, okresů, měst a obcí.

(²) Pléna národních výborů, jejich rady, komise a poslanci národních výborů zajišťují účast nejširších vrstev občanů na sestavení a plnění pětiletých a ročních plánů rozvoje a ročních rozpočtů tak, aby tvůrčí iniciativy a aktivity občanů bylo využito k maximálnímu rozmnožení a využití všech vlastních zdrojů v hospodářství národních výborů, k odhalování hmotných a finančních rezerv a ke zvýšení hospodárnosti a efektivnosti.

(³) K tomuto účelu organizují a zajišťují uzavírání socialistických závazků občanů a jejich organizací ke splnění úkolů národních výborů a jimi řízených hospodářských a rozpočtových organizací.

Čl. 17

Významnou formou účastí občanů na sestavení a plnění pětiletých plánů a ročních rozpočtů je též veřejné projednávání pětiletých finančních plánů a rozpočtů a výsledků finančního hospodaření.

Čl. 18

Rady místních, městských a okresních národních výborů vyloží návrh ročního rozpočtu k veřejnému nahlédnutí nejméně čtrnáct dnů před jeho schválením plénem národního výboru.

Čl. 19

(¹) Na veřejných schůzích s občany je nutno projednat:

- a) návrh pětiletého plánu a návrh ročního rozpočtu,
- b) schválený pětiletý plán a roční rozpočet,
- c) výsledky komplexního rozboru spolu se závěrečným účtem.

(²) Při projednávání návrhů pětiletého plánu a návrhu ročního rozpočtu je hlavním cílem seznámit občany s nimi tak, aby měli možnost bezprostředně se zúčastnit svými připomínkami a náměty jejich sestavení a přispět k jejich mobilizačnímu sestavení v souladu s celostátními zájmy a potřebami občanů. Přitom je třeba, aby občané pomáhali národním výborům zabezpečit odstranění nesprávného zvyšování příjmů podniků a organizací předražováním, zhoršováním kvality výrobků a služeb a jinými nesprávnými metodami vedoucími k získávání nezaslouženého zisku a úspor.

(³) Při projednávání schváleného pětiletého plánu a ročního rozpočtu je nutno získat aktivní účast občanů na zajišťování úkolů stanovených pětiletým plánem a ročním rozpočtem. Seznamování občanů s výsledky hospodaření v minulém roce je nutno provádět tak, aby občané se mohli aktivně podílet na provádění opatření k odstranění nedostatků.

(⁴) V průběhu veřejného projednávání zajistí rada národního výboru evidování všech připomínek a námětů občanů. Připomínky a náměty občanů je rada povinna projednat a zodpovědět. Pokud provedení připomínek a námětů bude znamenat zlepšení návrhu pětiletého plánu a ročního rozpočtu, musí být do návrhu promítnuto. O průběhu a výsledcích veřejného projednání a o připomínkách a námětech občanů podá rada národního výboru zprávu plénu národního výboru při schvalování pětiletého plánu a ročního rozpočtu.

Oddíl čtvrtý

Hlavní úkoly orgánů národních výborů na úseku finančního hospodaření

Čl. 20

Plénum národního výboru

Plénum národního výboru na úseku finančního hospodaření zejména:

- a) stanoví na podkladě opatření vlády politicko-hospodářské směrnice pro sestavení návrhu ročního plánu a rozpočtu,
- b) projednává a schvaluje roční rozpočet včetně rozpočtů národních výborů nižšího stupně,
- c) projednává pravidelné plnění úkolů rozpočtu,
- d) projednává a schvaluje zprávu o výsledcích ročního komplexního rozboru a závěrečný účet.

Čl. 21

Rada národního výboru

Rada národního výboru plní na úseku finančního hospodaření zejména tyto úkoly:

- a) organizuje a kontroluje plnění úkolů na úseku finančního hospodaření u vlastního národního výboru i u národních výborů nižšího stupně. Zejména pravidelně kontroluje plnění rozpočtu,
- b) zabezpečuje sestavení, projednání a plnění ročního rozpočtu,
- c) provádí na základě zmocnění pléna národního výboru změny v rozpočtu. Zajišťuje tvorbu rozpočtových a finančních rezerv a disponuje s nimi. Poskytuje radám národních výborů nižšího stupně zálohy a přechodné výpomoci na překlenutí časové neshody mezi příjmy a výdaji. Zaručuje se za finanční závazky podniků, které řídí,
- d) zabezpečuje správu, zvelebení a ochranu národního majetku v obvodu své působnosti. Kontroluje její řádné provádění u vlastního národního výboru, u podřízených organizací, jakož i u národních výborů nižšího stupně a organizací jim podřízených,
- e) organizuje za účasti komisí národního výboru (dále jen „komise“), poslanců národního výboru a občanů kontrolní a rozborovou činnost finančního hospodaření národního výboru, pravidelně projednává plnění ročního rozpočtu a ukládá opatření k odstranění nedostatků,
- f) zajišťuje provedení ročního komplexního rozboru a vypracování závěrečného účtu,
- g) odpovídá za řádné a včasné vedení účetní evidence a operativně technické evidence u vlastního národního výboru a v organizacích jemu podřízených, jakož i u národních výborů nižšího stupně.

Zásady účetní evidence u národních výborů upravuje vláda. Účetní evidenci metodicky řídí ministerstvo financí.

Část druhá

SESTAVOVÁNÍ, PROJEDNÁVÁNÍ A SCHVALOVÁNÍ
ROČNÍCH ROZPOČTŮ A FINANČNÍCH PLÁNŮ

Oddíl první

Organizace prací

Čl. 22

(¹) Návrhy ročních rozpočtů a ročních finančních plánů sestavují národní výbory na všech stupních současně. Národní výbory vyššího stupně pomáhají ve všech etapách plánovacích a rozpočtových prací národním výborům nižšího stupně, zejména místním národním výborům.

(²) Ministerstva a ústřední orgány aktivně spolupracují s krajskými národními výbory při vypracování návrhů ročních rozpočtů a finančních plánů, účastní se vypracování návrhů přímo v jednotlivých krajích a spolu s krajskými národními výbory řeší problémy spojené se zabezpečováním rychlého rozvoje hospodářství řízeného národními výbory.

Čl. 23

Národní výbor a jeho orgány prověřují návrhy ročního rozpočtu a návrhy ročních finančních plánů všech jednotlivých odvětví. Provedení provádějí zejména z těchto hledisek:

- a) jak byly dodrženy a zlepšeny ukazatele stanovené vyšším orgánem,
- b) jak je zabezpečován perspektivní, proporcionální a komplexní hospodářský a kulturní rozvoj, jak je zabezpečováno uspokojování potřeb národního hospodářství na území národního výboru a zda jsou na předním místě řešeny klíčové otázky,
- c) zda při návrzích plánu přímým nedochází k nesprávnému návrhu zisku, k neoprávněnému zvyšování cen, ke zhoršování kvality, k zajišťování jen rentabilních výrobků a služeb, k neplnění méně rentabilních, avšak obyvatelstvem vyžadovaných výrobků a služeb,
- d) jak stanovení dlouhodobých normativů přispělo k sestavení mobilizačních plánů a rozpočtů a k maximálnímu rozmnožení a využití všech vlastních zdrojů hospodářství spravovaného národními výbory a k mobilizaci místních zdrojů a rezerv,
- e) zda návrhy byly sestaveny za přímé a aktivní účasti pracujících a zda byly s nimi projednány.

Čl. 24

(¹) Rada místního nebo městského národního výboru projedná návrh ročního rozpočtu současně s návrhem ročního plánu rozvoje místního nebo městského národního výboru. Projednaný návrh předloží plénu svého národního výboru k projednání a současně návrh zašle radě okresního národního výboru.

(²) Návrhy ročních rozpočtů místních nebo městských národních výborů prověří orgány okresního národního výboru. Neodpovídá-li návrh ročního rozpočtu místního nebo městského národního výboru zásadám řádného sestavení, zejména nejsou-li zajištěny ukazatele stanovené plémem okresního národního výboru, projednají orgány okresního národního výboru s radou příslušného místního nebo městského národního výboru způsob odstranění nedostatků.

Čl. 25

(¹) Při sestavení návrhu ročního rozpočtu okresu a kraje postupuje se obdobně podle čl. 24.

(²) Projednaný návrh ročního rozpočtu kraje spolu se zdůvodňující zprávou předloží rada krajského národního výboru plénu svého národního výboru k projednání a současně zašle návrh vládě, Státní plánovací komisi, ministerstvu financí a návrhy jednotlivých odvětví příslušným ministerstvům (ústředním úřadům).

Čl. 26

Před předložením návrhu ročního rozpočtu vyššímu orgánu organizuje rada národního výboru veřejné projednání návrhu a veřejně jej vyloží.

Čl. 27

(¹) Po předložení návrhů ročních rozpočtů a ročních finančních plánů jednotlivých krajských národních výborů vypracovávají za jednotlivá odvětví příslušná ministerstva (ústřední úřady) rozbor těchto návrhů. Tento rozbor spolu s návrhy změn a opatření předkládají Státní plánovací komisi a ministerstvu financí.

(²) Ministerstvo financí prověří předložený návrh ročního rozpočtu a ročního finančního plánu kraje jako celku a projedná jej s radami krajských národních výborů.

(³) Neodpovídá-li předložený návrh ročního rozpočtu a ročního finančního plánu kraje zásadám

řádného sestavení, zejména bylo-li porušeno opatření vlády, projedná ministerstvo financí, popřípadě příslušná ministerstva (ústřední úřady) ve svých odvětvích s radou příslušného krajského národního výboru způsob odstranění nedostatků.

(⁴) Návrh ročních rozpočtů krajů v úhrnu i podle jednotlivých krajů předkládá vládě ministr financí jako součást státního rozpočtu.

Čl. 28

(¹) Po projednání návrhů ročních rozpočtů národních výborů vládou oznámí ministerstvo financí radám krajských národních výborů výsledek jednání ve vládě a sdělí jim případné změny, které vláda v návrzích krajů provedla.

(²) Rady těch krajských národních výborů, jejichž návrhy vláda upravila, provedou potřebné úpravy a změny oznámí svému plénu a radám okresních národních výborů, které budou postupovat obdobně vůči místním (městským) národním výborům.

Čl. 29

Národní výbory hospodaří od 1. ledna běžného roku až do schválení rozpočtů krajů Národním shromážděním podle návrhů rozpočtů schválených vládou.

Oddíl třetí

Schvalování ročních rozpočtů

Čl. 30

(¹) Po schválení státního rozpočtu Národním shromážděním schválí pléna krajských, okresních a místních (městských) národních výborů roční rozpočty.

(²) Pléna národních výborů se mohou při schvalování ročních rozpočtů odchýlit od schválených čísel, jestliže

- a) zachovají základní ukazatele státního plánu,
- b) dodrží stanovenou výši přidělu z vyššího rozpočtu nebo výši odvodu do vyššího rozpočtu a zachovají vyrovnanost rozpočtu.

(³) Zvýší-li pléna národních výborů dále své přímé příjmy, obdrží z tohoto zvýšení procentní podíl. Výše tohoto procentního podílu bude stejná jako výše procentního podílu, kterou národní výbor obdrží z přebytku hospodaření.

Čl. 31

(¹) Roční rozpočet, schválený plénem národního výboru, zašle rada národního výboru radě národního výboru vyššího stupně.

(²) Rada národního výboru vyššího stupně jej přezkouší. Zjistí-li se, že nebyly dodrženy cíle plánu, že nesprávným způsobem se zabezpečují místní potřeby, jakož i příjmy a výdaje nebo že byly porušeny celostátní zájmy, projedná příslušná opatření k nápravě s radou národního výboru nižšího stupně.

(³) Rada krajského národního výboru zašle schválený roční rozpočet kraje ministerstvu financí, Státní plánovací komisi a za jednotlivá odvětví příslušným ministerstvům (ústředním úřadům).

(⁴) Ministerstvo financí a příslušná ministerstva (ústřední úřady) přezkoušejí, zda byly dodrženy cíle plánu a zda správným způsobem se zabezpečují místní potřeby, jakož i příjmy a výdaje v souladu s celostátními potřebami. Zjistí-li, že soulad mezi místními a celostátními zájmy byl porušen, projednají potřebná opatření k nápravě s příslušnou radou krajského národního výboru, popřípadě předloží potřebný návrh vládě.

Čl. 32

Schválené roční rozpočty projednají národní výbory na veřejných schůzích s občany.

Oddíl čtvrtý

Sestavování plánů státních příjmů

Čl. 33

(¹) Současně s návrhem pětiletého plánu a ročního rozpočtu sestavují národní výbory a jejich orgány pětileté a roční plány těch státních příjmů, za jejichž vybírání národní výbory odpovídají, a to v souladu se směrnicemi a opatřeními vlády.

(²) Pro sestavování plánů státních příjmů, které národní výbory spravují, platí směrnice ministerstva financí.

(³) Vláda stanoví pro jednotlivé krajské národní výbory výši státních příjmů spravovaných národními výbory v členění na hlavní druhy příjmů.

Oddíl pátý

Rozpočtová a finanční rezerva.

Čl. 34

(¹) Při sestavování návrhu rozpočtu a při plnění rozpočtu vytvářejí národní výbory všech stupňů rozpočtovou rezervu.

(²) Z přebytků hospodaření minulých let vytvářejí národní výbory finanční rezervu, kterou evidují na zvláštním účtě. Případné nevyčerpání rozpočtové rezervy zvyšuje přebytek hospodaření národních výborů.

(³) Rozpočtové a finanční rezervy používají národní výbory ke zrychlení tempa hospodářské a kulturní výstavby, k soustředování peněžních prostředků na financování dlouhodobě uvažovaných akcí, k úhradě mimořádných úkolů a k provádění odůvodněných změn v úkolech. Rozpočtová a finanční rezerva slouží také k překlenutí časové neshody mezi příjmy a výdaji. Z rozpočtové a finanční rezervy lze také zvýšit přiděl pro národní výbory nižšího stupně.

(⁴) Pro tvorbu a využívání rozpočtových a finančních rezerv a o pořizování investic z decentralizovaných zdrojů platí zvláštní směrnice ministerstva financí.

Část třetí

HOSPODAŘENÍ PODLE ROZPOČTU

Zásady řádného plnění rozpočtu

Čl. 35

Plnění rozpočtu a finančních plánů podniků je nutno organizovat v těsné spolupráci s občany tak, aby se dosáhlo lepších hospodářských výsledků, než předpokládal plán a rozpočet. Proto národní výbory a jejich orgány v těsné spolupráci s orgány Revolučního odborového hnutí a ostatními organizacemi pracujících pečují o rozvoj socialistické soutěže ve všech odvětvích v oboru své působnosti a o rozvoj soutěže národních výborů.

Čl. 36

Při hospodaření podle rozpočtu je nutno zabezpečit zejména, aby

- a) tvorba finančních zdrojů byla v souladu se zájmy společnosti co nejvyšší,
- b) při plnění příjmů nedocházelo k nesprávnému plnění zisku, k předražování, k neoprávněnému zvyšování cen, ke zhoršování kvality, k plnění jen rentabilních výrobků a služeb a k neplnění méně rentabilních, avšak obvyklým vyzádaných výrobků a služeb,
- c) přiděly podnikům byly uvolňovány ve shodě s plněním podnikových plánů,
- d) předepsané odvody do vyššího rozpočtu byly odváděny v určených termínech,

e) rozpočtové výdaje byly vynakládány hospodárně, účelně a efektivně, zejména aby se hospodárně postupovalo při uskutečňování výdajů rozpočtovaných na mzdový fond, osobní výdaje mimo mzdový fond a neplacené služby a aby výdaje na správu byly účelně omezovány a soustavně snižovány.

Čl. 37

⁽¹⁾ Při všech návrzích na opatření a usnesení národních výborů a jejich orgánů musí být zváženy a vyčísleny jejich důsledky hospodářské a finanční.

⁽²⁾ U všech opatření národních výborů a jejich orgánů, jimiž se zvyšují výdaje nebo snižují příjmy, musí být zároveň zajištěna úhrada zvýšeného výdaje nebo náhrada úbytku příjmů.

Čl. 38

⁽¹⁾ Při nespínění úkolů plánů rozvoje a úkolů rozpočtu, při porušení finanční a rozpočtové kázně a při závadách v účetní evidenci a v evidenci o majetku u národních výborů nižšího stupně je rada národního výboru vyššího stupně oprávněna omezit nebo přerušit financování.

⁽²⁾ Ministerstvo financí je oprávněno v případech uvedených v odstavci 1 po projednání s krajským národním výborem omezit financování krajského národního výboru, odvětví nebo organizace podřízené krajskému národnímu výboru a národním výborům nižšího stupně.

⁽³⁾ Právo omezení nebo přerušování financování přísluší orgánům uvedeným v odstavcích 1 a 2 i tehdy, jestliže národní výbor, jeho orgány a podřízené organizace neprovedou ve lhůtě dané uvedenými orgány stanovená nápravná opatření.

⁽⁴⁾ S právem omezení nebo přerušování financování souvisí též právo odčerpat peněžní prostředky, které mají být odvedeny do rozpočtu národního výboru, z běžného účtu organizace ve Státní bance československé.

Úhrada výdajů na úkoly rozpočtově nezajištěné

Čl. 39

Změny v rozpočtu

⁽¹⁾ Změny v rozpočtu mohou orgány národního výboru na základě zmocnění pléna národního vý-

boru provádět jen za předpokladu, že nebudou narušeny závazné úkoly plánu rozvoje a soulad mezi plánem rozvoje a ročním rozpočtem. Dojde-li ke změnám v plánu rozvoje, musí být orgánem navrhujícím změnu plánu navrženo současně, potřebné rozpočtové opatření.

⁽²⁾ Rozpočet národního výboru může být překročen jen

a) při provádění úkolu přeneseného od jiného státního orgánu, u něhož je úhrada překročení vázána jako trvalá úspora,

b) znamená-li zvýšení výdajů zároveň zvýšení příjmů (souvztažnost příjmů a výdajů).

⁽³⁾ O provádění změn v rozpočtu vydá ministerstvo financí směrnice.

Čl. 40

Vázání rozpočtových prostředků

Prostředky rozpočtované na úkoly, které zcela nebo zčásti odpadly, popřípadě prostředky na úkoly, které není třeba nezbytně plnit, musí být vázány. Těchto prostředků může být použito jen se souhlasem orgánu národního výboru, který k tomu zmocní plénum národního výboru. V případě, že úkol odpadl na základě opatření nadřízeného orgánu, je možno použít uvolněných rozpočtových prostředků jen se souhlasem tohoto orgánu.

Čl. 41

Přebytky hospodaření

⁽¹⁾ Ponechaných přebytků hospodaření smí být použito až po skončení roku, ve kterém vznikly. Výjimku povoluje v odůvodněných případech plénum národního výboru vyššího stupně, popřípadě ministerstvo financí.

⁽²⁾ Z celkového přebytku hospodaření provedou národní výbory vypořádání hospodářských výsledků a úhradu neplánovaných ztrát vzniklých v hospodářství řízeném národními výbory. Národní výbory vyšších stupňů spoluzodpovídají v obvodu své působnosti za výsledky hospodářství řízeného národními výbory nižších stupňů. Národní výbory vyšších stupňů zajišťují také provedení vypořádání hospodářských výsledků a úhradu neplánovaných ztrát hospodářství řízeného národními výbory nižších stupňů v případě potřeby i ze svých prostředků formou zálohy na příděl příštího roku. Krajské národní výbory uhrazují neplánované ztráty orga-

nizací řízených národními výbory v kraji z celkových přebytků hospodaření a z prostředků finančních rezerv. Ze zbývajícího přebytku hospodaření po provedeném vypořádání odvedou národní výbory jeho část podle stanoveného procentního podílu do ústředního rozpočtu. Ponechaného přebytku hospodaření použijí národní výbory ke zvýšení tempa rozvoje hospodářství a o zbytek zvýší finanční rezervu.

[³] Jestliže národní výbor dosáhne přebytku hospodaření na základě nesprávného plnění zisku jemu podřízenými podniky (zejména předražování, nesprávným stanovením cen, zhoršováním kvality, plněním jen rentabilních výrobků a služeb a neplněním méně rentabilních, avšak obyvatelstvem vyžadovaných výrobků a služeb anebo v rozporu se zájmy společnosti), odvedou se takto vzniklé finanční prostředky celé ihned při jejich zjištění nebo při ročním komplexním rozboru do ústředního rozpočtu.

Čl. 42

Přechodná výpomoc

[¹] K vyrovnání časové neshody mezi příjmy a výdaji může národní výbor vyššího stupně poskytnout výpomoc z volných finančních prostředků běžného roku.

[²] Poskytnutá přechodná výpomoc musí být vrácena ve stanoveném termínu, a to zásadně v témž roce, kdy byla poskytnuta. Jen ve výjimečných a ekonomicky zdůvodněných případech může být splatnost přechodné výpomoci odložena do příštího roku, a to radou národního výboru, který výpomoc poskytl.

[³] V případech, kdy národní výbor nebude mít dostatek prostředků na úhradu neplánovaných ztrát, může mu rada národního výboru vyššího stupně poskytnout ze své finanční rezervy zálohu na příděl příštího roku. Tuto zálohu je nutno účelově vázat a stanovit podmínky vyrovnání zálohy. Zásadně musí být tato záloha vyrovnána v příštím rozpočtovém roce.

[⁴] Poskytnutí přechodné výpomoci může národní výbor vyššího stupně ve svém obvodu působnosti zajistit národnímu výboru nižšího stupně i z prostředků finanční rezervy jiného národního výboru nižšího stupně. V takovém případě národní výbor vyššího stupně zabezpečí vrácení přechodné

výpomoci v termínu dohodnutém s radou národního výboru, který výpomoc poskytl.

Čl. 43

Národní výbory nemohou uzavírat půjčky.

Čl. 44

Záruky

[¹] Národní výbor se může zaručovat jen za závazky podřízených podniků.

[²] Záruku přejímá rada národního výboru, který podnik řídí. Jestliže rada národního výboru záruku nemůže dát, může záruku převzít na její žádost rada národního výboru vyššího stupně.

[³] Nezaplátí-li podnik zaručený úvěr ve lhůtě splatnosti nebo neprovede-li ve stanovené lhůtě uložená opatření, je pobočka Státní banky československé oprávněna odčerpávat zaručenou částku z bankovních účtů příslušného národního výboru. Na možnost realizace záruky upozorní pobočka Státní banky československé příslušný národní výbor nejméně čtrnáct dnů předem.

Doplňkový rozpočet

Čl. 45

[¹] Místní a městský národní výbor může z ponechaného přebytku hospodaření sestavit doplňkový rozpočet. Doplňkový rozpočet musí být vyrovnán a musí z něho být patrný účel, rozsah, termín zahájení a ukončení akce, která se z doplňkového rozpočtu provádí.

[²] Doplňkový rozpočet je součástí základního rozpočtu.

[³] Doplňkový rozpočet schvaluje plénum místního nebo městského národního výboru.

Čl. 46

[¹] Prostředků doplňkových rozpočtů může být použito též pro decentralizovanou investiční výstavbu, a to podle zvláštních směrnic ministerstva financí.

[²] Prostředků doplňkových rozpočtů nesmí být použito na příspěvky a podpory organizacím, na nákupy z mimotřížních fondů nad rámec povolených směrnicemi a na jiné výdaje, které stanoví ministerstvo financí.

Část čtvrtá

ROZBOROVÁ A KONTROLNÍ ČINNOST

Oddíl první

Rozbor y hospodaření

Čl. 47

Rozborovou a kontrolní činností národní výbor a jeho orgány zjišťují, jak je plněn plán rozvoje a rozpočet v celku i v jednotlivých odvětvích hospodářství řízeného národními výbory. Především je však třeba sledovat plnění kvalitativních ukazatelů a zabezpečování perspektivního a proporcionalního hospodářského a kulturního rozvoje na území národního výboru.

Oddíl druhý

Čl. 48

⁽¹⁾ Pravidelná rozborová činnost během roku vrcholí ročními komplexními rozboru u národních výborů všech stupňů.

⁽²⁾ Účelem komplexního rozboru je zhodnotit hospodářský a kulturní rozvoj v obvodu působnosti národního výboru za široké a iniciativní účasti pracujících.

⁽³⁾ Při komplexním rozboru je třeba odhalit nedostatky, které tento rozvoj brzdí a učinit vhodná opatření k jejich odstranění. Zaměřit iniciativu pracujících ke zrychlení tempa výroby, k dalšímu rychlému vzestupu produktivity práce, efektivnosti a hospodárnosti na základě maximálního rozmnožování a využití všech vlastních zdrojů národních výborů a k mobilizaci místních zdrojů a rezerv. Tím zajišťovat nepřetržitý perspektivní a proporcionalní hospodářský a kulturní rozvoj na území národního výboru a stále lepší uspokojování rostoucích potřeb pracujících.

Čl. 49

⁽¹⁾ Práce na provádění ročního komplexního rozboru řídí rada národního výboru.

⁽²⁾ Roční komplexní rozboru provádějí všechny hospodářské a rozpočtové organizace řízené národním výborem. Práce řídí ředitel podniku nebo vedoucí organizace.

Čl. 50

⁽¹⁾ Zprávu o výsledcích ročního komplexního rozboru projedná rada a plénum národního výboru.

Zpráva musí obsahovat adresná a kontrolovatelná opatření k odstranění nedostatků.

⁽²⁾ Projednaná zpráva se předkládá národnímu výboru vyššího stupně. Krajský národní výbor předkládá zprávu vládě, ministerstvu financí, Státní plánovací komisi a za jednotlivá odvětví příslušným ministerstvům (ústředním úřadům).

Čl. 51

Na podkladě zprávy o výsledcích komplexního rozboru rozhodne plénum národního výboru vyššího stupně o přebytečných hospodaření národního výboru nižšího stupně. O přebytečných hospodaření krajského národního výboru rozhodne vláda.

Čl. 52

Podrobnosti o provádění ročních komplexních rozborů a o projednání a schvalování zprávy o výsledcích ročních komplexních rozborů stanoví ministerstvo financí.

Závěrečný účet

Čl. 53

Závěrečný účet okresu (kraje) zahrnuje závěrečný účet o hospodaření vlastního okresního (krajského) národního výboru a souhrn závěrečných účtů všech místních národních výborů (okresů) v okrese (kraji).

Čl. 54

⁽¹⁾ Závěrečné účty národních výborů se projednávají a předkládají jako součást zprávy o ročním komplexním rozboru.

⁽²⁾ Rady místních a okresních národních výborů vyloží závěrečný účet k veřejnému nahlédnutí nejméně čtrnáct dní před zasedáním národního výboru.

Čl. 55

Schválený závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích ročního komplexního rozboru předkládá rada národního výboru nižšího stupně radě národního výboru vyššího stupně. Závěrečný účet kraje spolu se zprávou o výsledcích ročního komplexního rozboru zašle rada krajského národního výboru vládě, ministerstvu financí a Státní plánovací komisi.

Část pátá

HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍM MAJETKEM

Čl. 56

Národní výbory vedou a vychovávají občany jako socialistické hospodáře k soustavné péči o růst, zvelebování a ochranu národního majetku.

Čl. 57

(¹) Národní výbory a jejich orgány zajišťují další zvelebování, rozmnožování, ochranu a plné využití národního majetku, jeho náležitou údržbu, důsledné provádění generálních oprav a řádnou inventarizaci národního majetku, který spravují. Pečují, aby tyto úkoly byly zajišťovány i u národních výborů nižšího stupně a v podřízených hospodářských a rozpočtových organizacích.

(²) Při správě národního majetku dbají národní výbory a jejich orgány na to, aby výtěžek z tohoto majetku byl co největší a aby výdaje spojené s jeho správou byly hospodárně snižovány.

(¹) Národní výbory jsou povinny dbát, aby práva a pohledávky byly řádně a včas uplatňovány a závazky z těchto důvodů vzniklé řádně plněny.

Část šestá

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ

Čl. 58

Zrušuje se vyhláška ministra financí č. 84/1958 Ú. L., o rozpočtovém řádu národních výborů, a směrnice poř. č. 115/1957 Sb. instr. — rozpočtový řád místních národních výborů v obcích do 2000 obyvatel. Platnosti pozbývají rovněž všechny předpisy, které odporují ustanovením této vládní vyhlášky.

Čl. 59

Tento rozpočtový řád nabývá účinnosti ode dne 1. července 1960, s výjimkou ustanovení čl. 45 a 46, která nabývají účinnosti ode dne 1. ledna 1961.

Široký v. r.

Vydavatel: Ministerstvo spravedlnosti — **Redakce:** Praha 1 Malá Strana, Tržiště 9 Telefon 498 41 až 49 — **Administrace:** Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů Praha n.p. Praha 1 Malá Strana Tržiště 9 Telefon 498 41 až 49 — Vychází podle potřeby — Předplatné na celý rok Kčs 108 — na půl roku Kčs 54 — na čtvrt roku Kčs 27 — Předplácet lze na dobu nejméně čtvrt roku vždy jen k 1. každého kalendářního čtvrtletí — Zrušení odběru se uznává jen ke konci každého kalendářního čtvrtletí; nejpozději 10 dní před stanoveným datem — Frankované reklamy se uznávají jen do 15 dnů po vydání reklamované částky. — Účet SBCS Praha 1, č. ú. 122 9082. — Novinová sazba povolena poštovním úřadem Praha 022, číslo 313-348 Be-55. — Tiskárna knihtisk 1. národní podnik v Praze 1 Malá Strana Karmelitská 6.
Dohledací poštovní úřad Praha 022.